

Indenrigsministeriet. Kjøbenhavn, den 24de November 1886.

Paa det før Rigsdagen i afvigte Samling fremsatte Forslag til Finantsloov for 1886—87 var der under § 27 m. blandt Andet opført et Beløb af 50,000 Kr til Anskaffelse af Godsvogne til Transport paa Statsbanerne af let fordærvelige Gjenstande, om hvilken Post det i Anmærkningerne til Lovforslaget var bemærket, at det blandt Forsenderne af Fisk, Smør, Frugt og andre let fordærvelige Gjenstande var et almindeligt Ønske, at der maatte blive indført nogle Vogne, særlig indrettede for Transport af disse Varer, og da det selvfølgelig vilde være af megen Betydning, om der kunde findes en praktisk Vognkonstruktion, der tillod at underkaste let fordærvelige Gjenstande en længere Transport, uden at Varerne forringedes — navnlig i den varme Aarstid, — vilde der blive anstillet Underjøgelse i saa Henseende i Udlandet; skulde Resultatet blive gunstigt, vilde det være meget ønskeligt forsøgsvis at kunne anskaffe et mindre Antal saadanne Vogne. Den bebudede Underjøgelse blev i Fjor foretaget af en af de ydste Driftsinspektører paa en Rejse i Tydskland, Belgien, Holland og England. Resultatet var imidlertid overmaade ringe. Forsendelserne af Smør, Ost, Mælk, Æg, Gjer, Fisk, Kjøb og Ol foregaar i disse Lande for største Delen i Stog i Vogne med Luftræk; dog forsendes Fisk ligesom her i Landet hyppigt i Kasser eller Kurve, pakkede i Is ved Afsenderens Foranstaltning. Isaffjølede Vogne foresandtes kun i Tydskland som Prøver, men man tillagde dem intetsteds stor Betydning, idet man søger at høde paa Varernes Letfordærvelighed ved hurtig Transport for en modereret Afgodstaxt.

Stogene paa de danske Statsbaner taale kun i ringe Grad at belemres med Vogne til Transport af Gods, da ellers Hastigheden af Togene i høi Grad vilde formindres, og Kvantiteterne af let fordærvelige Varer, der daglig forsendes hos os, ere ikke saa store, at der for dem kan etableres særlige Tog med saa stor Hastighed, som vilde kræves til, at visse Varer (navnlig Smør og Fisk) ikke under Transporten udsættes for Fordærv. Man maa derfor her stræbe hen til at indrette Godsvogne til Konservering af disse Varer, hvilket bedst vil opnaas ved at konstruere Vogne med Rum til Isaffjøling. Herfor tale ogsaa de Forsøg, der for nylig ere anstillede med Transport af Smør under Isaffjøling. I Sverig have saadanne Vogne været i Brug i nogle Aar, men i Særdeleshed i Amerika har man anvendt dem i længere Tid efter en stor Maalestok og vistnok opnaaet den rigeste Erfaring angaaende slike Vognes Konstruktion. Man har derfor nu truffet Foranstaltning til Erhvervelse af 10 Vogne af den nyeste amerikanske Model, forsynede med „Wicks Patent Refrigerators“. Disse Vogne, hvoraf visse Dele maa forfærdiges i Amerika (Michigan Vognkompagni) ville ventelig være færdige i Begyndelsen af den kommende Sommer og da strax kunne underkastes fornøden Prøve her. Omkostningerne ved deres Anskaffelse antages ikke at ville overstige 50,000 Kr. Dersom de vise sig formaalsmjænlige, vil imidlertid Begjæret efter dem til Transport af Smør og endnu mere af Fisk hurtig stige. Naar det derfor tages i Betragtning, at Smør næppe vil kunne transporteres i de samme Vogne, der anvendes til Fisk, hverken samtidig eller til forskjellig Tid, da Vognene vilde blive inficerede af Fiske-lugten, vil det let ses, at Statsbanerne for paa en tilfredsstillende Maade at kunne møde de Krav, der vilde blive stillede til isaffjølede Vogne, maa forsynes nogenlunde rigelig med saadanne Vogne, der, anvendte til Fiske-transport, maa forudsættes at vilde gaa ud over Landets Grændser og saaledes blive beslaglagte ved den enkelte Forsendelse i længere Tid, end Forsendelsen i Indlandet alene vilde medføre. Saafremt den foran antydede Beregning af Prisen paa Isaffjølingsvogne (5,000 Kr. pr. Stk.) maatte holde Stik, vilde der for 200,000 Kr. kunne anstafes 40 Vogne, og da en Bestand af 50 deslige Vogne næppe kan antages at være for stor, maa man ønske til Brug i dette Diemed at have et Beløb af 200,000 Kr. til Raadighed i næste Finantsaar.

Hvad Vognenes Forsyning med Is angaar, da bør formentlig Forsenderne selv bære Omkostningerne derved, men Statsbanerne maa under alle Omstændigheder foranstalte Ijen tilveiebragt. For at dette kan ske, maa der paa forskjellige Stationer, saavel i Sjælland som i Sylland og Fyn, anlægges Is-huse. I hvilket Antal og af hvilken Størrelse saadanne Huse skulle bygges, kan ikke allerede nu bestemmes; i saa Henseende maa Erfaringen give Veiledning; men det maa dog allerede nu antages, at Is-huse skulle være til Stede paa de vigtigste Udgangspunkter for Fiske- og Smør-